

1. Obiekt

2373/5

BUDYNEK ADMINISTRACYJNY - "NOWY"

2. Czas powstania

1929

3. Miejscowość

POZNAŃ

11. Widok ogólny od pld.-wsch., neg. 500/233/4; Widok od pld.-zach., neg. 500/65/2; sytuacja; orientacja.

4. Adres

Poznańskie Zakłady Naprawcze
Taboru Kolejowego
ul. Robocza 4 skr. poczt 46
61-538 Poznań

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

gmina Poznań

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Poznań

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat Poznań

8. Właściciel i jego adres

Ministerstwo Przekształceń
Własnościowych

9. Użytkownik i jego adres

Poznańskie Zakłady Naprawcze
Taboru Kolejowego S.A.
ul. Robocza 4 skr. poczt 46
61-538 Poznań

10. Rejestr zabytków

Nr

data

SYTUACJA

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

'Nowy' budynek administracyjny powstał około 1929 roku. Był jednym z nielicznych, dużych obiektów wzniesionych w Warsztatach Głównych I Klasy, w okresie międzywojennym.

Od początku swego istnienia pełnił funkcję gmachu administracyjnego. Powstał tuż obok istniejącego wcześniej budynku biurowego, z którym połączony został klatką schodową. Stąd też pochodzi jego potoczna nazwa - 'nowy', która jest wciąż używana przez pracowników zakładu.

Do chwili obecnej budynek pełni pierwotną funkcję - mieszczą się w nim biura Zarządu Zakładów.

Obiekt utrzymany w duchu budownictwa monumentalnego początku XX wieku. Operuje uproszczonymi elementami neoklasycystycznymi (wysoki, boniowany parter; porządek rozmieszczenia pilastrów międzyokiennych). Zachował w niezmienionej formie plan, bryłę i elewacje.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

'Nowy' budynek administracyjny znajduje się na terenie kompleksu zabudowań Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu, w jego centralnej części. Został on wzniesiony na prawo od głównego wjazdu. Od strony zach., za chodnikiem znajdują się tory manewrowe oraz oddział technicznej obsługi zakładów (warsztat techniczno-usługowy W-01) z remizą zakładowej straży pożarnej. Od strony szczytowej (płd.), znajduje się budynek tlenowni. Teren wokół budynku płaski, utwardzony.

Materiał Budynek powstał w tradycyjnej murowanej konstrukcji. Fundamenty wykonane zostały w postaci ław, o szerokości zależnej od grubości ścian fundamentowych i ścian przyziemia. Mury przyziemia, I i II piętra o grubości ok. 45 cm, wzniesione zostały z cegły pełnej na zaprawie wapiennej. Ściany wewnętrzne (murowane z cegły) posiadają grubość od 12 do 41 cm, w zależności od pełniących funkcji. Wszystkie nadproża w ścianach zewnętrznych, nad otworami okiennymi i drzwiami - płaskie.

Ściany, zewnętrzne i wewnętrzne są z obu stron tynkowane i malowane farbami emulsyjnymi. Stropy międzykondygnacyjne wykonano w konstrukcji masywnej. Sufity tynkowane. Komunikację pionową zapewnia klatka schodowa - łącznik między nowym i starym budynkiem. Dach przekrywający obiekt jest czterospadowy, wykonany w konstrukcji drewnianej - płatwiowo-kleszczowy. Pokryciem dachu jest dachówka ceramiczna, układana podwójnie w koronkę. Od strony wsch., w polaci dachowej wykonana jest niewielka, prostokątna lukarna. Nad klatką schodową (łącznikiem) - dach dwuspadowy, o konstrukcji drewnianej kryty dachówką.

W pomieszczeniach budynku istnieją posadzki: betonowe i drewniane. Stolarka okienna drewniana (szklona podwójnie), malowana farbą olejną. Stolarka okienna jest trójpodziałowa, trójdzielna z prostokątnym nadświetleniem. Okna parteru zostały okratowane. Okna łącznika (klatki schodowej), również drewniane, jedno- i dwudzielne, dwupoziomowe z prostokątnym nadświetleniem. Drzwi drewniane, dwuskrzydłowe, szklone z nadświetlaniem. Obróbki blacharskie i rynny wykonane zostały z blachy stalowej ocynkowanej.

Plan Budynek na planie prostokąta o wymiarach ok. 20,0 x 13,5 m, łącznik - na parterze ok. 4,7 x 13,2, powyżej ok. 4,7 x 8,5 m. Wszystkie kondygnacje zostały podzielone murowanymi ścianami działowymi na pomieszczenia związane z funkcją obiektu.

Bryła Obiekt niepodpiwniczony, trzykondygnacyjny. Całość zwieńczona czterospadowym dachem krytym dachówką ceramiczną. Nad klatką schodową dach dwuspadowy. Całkowita wysokość budowli ok. 17 m. Bryła prosta, nieskomplikowana.

Elewacje Architektura budynku kształtowana zgodnie z charakterem budownictwa monumentalnego początku XX wieku. Elewacje tynkowane i malowane farbą emulsyjną. Charakterystyczny wysoki parter jest boniowany i zakończony gzymsem. Powyżej istnieje równomierny podział pilastrami (7 szt. na elewacjach dłuższych i 4 na elewacjach szczytowych). Pomiędzy pilastrami (o zmiennym schodkowym przekroju) umieszczono dwa rzędy prostokątnych okien (I i II piętro). Oprócz gzymasu międzykondygnacyjnego występuje również gzyms okapowy oraz opaska dookoła budynku, umieszczona tuż pod okapem. Wertykalny podział elewacji został dodatkowo wzmocniony pasami malowanymi w polach między pilastrami.

Instalacje Elektryczna, wodno-kanalizacyjna, odgromowa i centralnego ogrzewania.

<p>14. Kubatura</p> <p>3.903 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>723 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Budynek administracyjny</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Budynek administracyjny</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie</p> <p>Od czasu powstania obiekt pełnił funkcje biurowe.</p> <p>W chwili obecnej nie można stwierdzić czy do 1945 roku wykonywano jakieś poważne prace budowlane. Najprawdopodobniej takowych nie było.</p> <p>Po II Wojnie Światowej obiekt przejęły ówczesne Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego i zaczęły użytkować go zgodnie z jego pierwotną funkcją. Stan taki trwa do dnia dzisiejszego.</p> <p>Na bieżąco przeprowadzano prace konserwacyjno - remontowe utrzymując budynek w dobrym stanie technicznym umożliwiającym jego ciągłą eksploatację. Około 1974 roku na elewacji zachodniej wykonano stalową drabinę ewakuacyjną.</p> <p>Dobrze zachowany kształt pierwotny w planie, materiale, bryle i elewacjach, wskazuje na to, że oprócz doraźnych konserwacji nie przeprowadzano żadnych poważnych przebudowań.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania budynku jest dobry.</p> <p>Ściany zewnętrzne i wewnętrzne, konstrukcja dachu oraz jego pokrycie - w dobrym stanie technicznym. Wnętrze obiektu zachowane w dobrym stanie.</p> <p>Wszystkie instalacje wewnętrzne są sprawne.</p> <p>Należałoby wykonać bieżące prace konserwacyjne wewnątrz i stolarki (malowanie, naprawa niektórych posadzek).</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>"Nowy" budynek administracyjny wpisał się na trwałe w kształt układu przestrzennego Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu.</p> <p>Ze względów historyczno - architektonicznych kwalifikuje się do ochrony prawnej - wpis do rejestru zabytków.</p> <p>Utrzymać plan, bryłę i elewacje budynku. Odrzucić remontowe, modernizacyjne, konserwacyjne prowadzić w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Księga ewidencyjna, obiektów budowlanych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu, Dział budowlany ZNTK Poznań.

24. Uwagi różne

Patrz karta zespołu oraz karty składających się na zespół obiektów (nieruchomych i ruchomych), opracowane w 1995 r. w BSiDZT S. Januszeński.

25. Opracował: Program komputerowy Karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszeński

tekst mgr inż arch. Renata Gubańska, mgr inż. Janusz Gubański 17.11.1995 r

plany, rysunki mgr inż arch. A. Broniewska, mgr inż arch. R. Gubańska 17.10.1995 r

zdjęcia fotogr. mgr inż arch. Renata Gubańska, mgr inż. Janusz Gubański 05.09.1995 r

miejsce przechowywania negatywów Archiwum BSiDZT St. Januszeński

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- Praca zbiorowa pod red. Czesława Łuczaka "Dzieje Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego 'Poznań', 1870-1970", Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prace Wydziału Filozoficzno-Historycznego seria nr 37, Poznań 1970.
- Praca zbiorowa "Dzieje PKP Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu 1970 - 1985", PKP ZNTK w Poznaniu, Poznań 1985.
- Henryk Zięba "Monografia Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Poznaniu 1848 - 1945", Zachodni Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu, Poznań 1989.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

Nr 1 - dokumentacja rysunkowa

Nr 2/3 - dokumentacja fotograficzna

1. Miejscowość

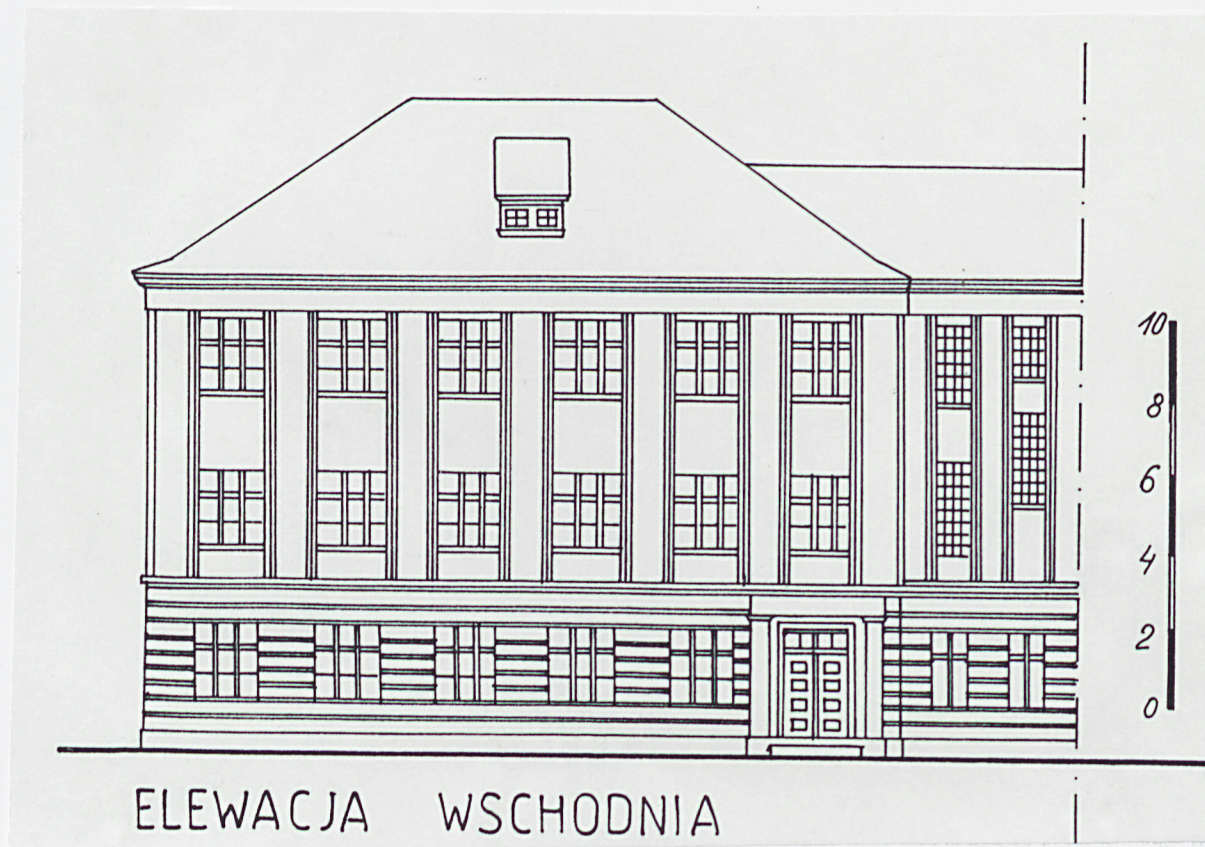
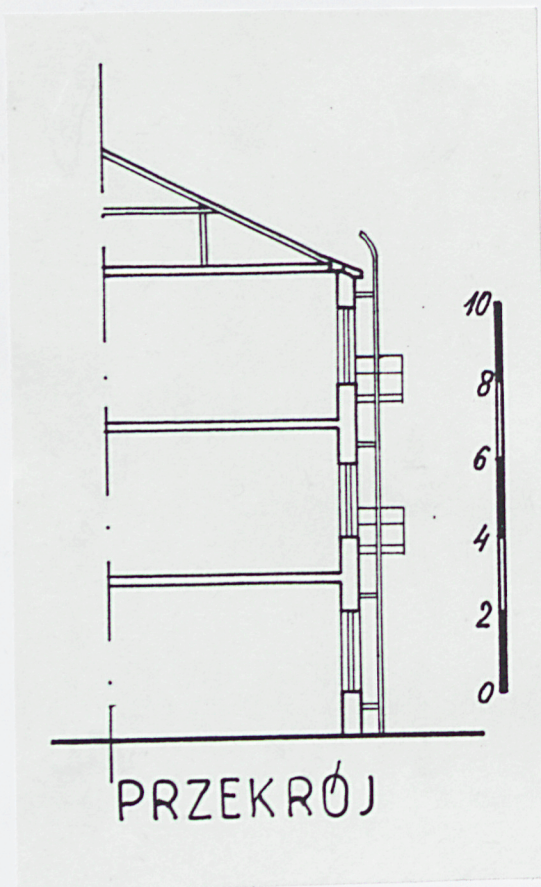
POZNAŃ

2. Obiekt

BUDYNEK
ADMINISTRACYJNY - NOWY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

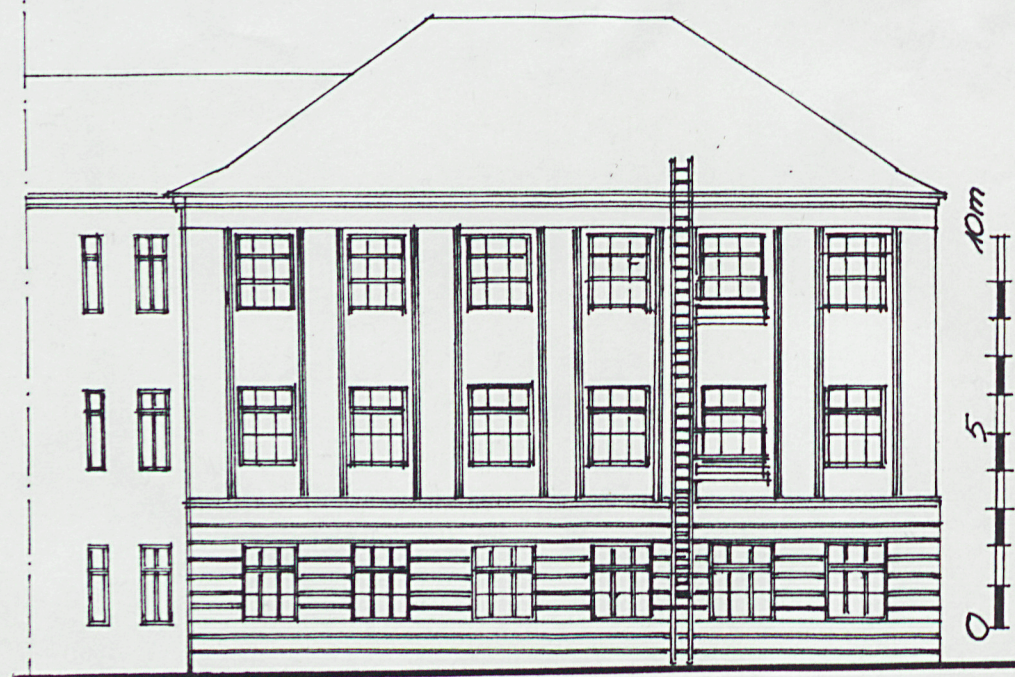
Dokumentacja rysunkowa (verte).

Wkładkę założył: Renata i Janusz Gubańscy 17 listopad 1995 r.

Miejsce przechowywania rysunków: kalki 1:100 w BSIDZT S. Januszewski

ELEWACJA ZACHODNIA

1. Miejscowość

POZNAŃ

2. Obiekt

BUDYNEK
ADMINISTRACYJNY - NOWY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna (verte).

1. Widok ogólny (po prawej "stary" bud biurowy, neg 500/233/2.

2. Widok od wschodu, neg 500/233/3.

Wkładkę założył: Renata i Janusz Gubańscy 17 listopad 1995 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

3. Widok od południowego-zachodu, neg 500/233/6.

4. Otwory okienne i pilastry, neg 500/233/5.

5. Wejście główne do budynku, neg 500/243/1.

1. Miejscowość

POZNAŃ

2. Obiekt

**BUDYNEK
ADMINISTRACYJNY - NOWY**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna.

1. Widok ogólny na budynki administracyjne (nowy i stary), neg 500/64/5.
2. Widok na nowy bud. biurowy, neg 500/519/2.
3. Widok od południowego-zachodu, neg 500/519/1.

Wkładkę założył: Renata i Janusz Gubańscy 17 listopad 1995 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski